

Перекличка (скорочено)

Карпо Гулак

Уроки в початковій школі села В'язівка, що на Дніпропетровщині, починалися з переклички. Карпо Гулак, староста класу, став за партою. Тадей Цибулько, вчитель математики, уважно вдивлявся у дитячі личка. Щодня хтось пропускав шкільні заняття.

"Деркач Олег", — кличе староста по класу. "Олежик учора помер", — стискує пальчиками край парти Оля Давиденко. — Мама казала, що його бричка вже забрала. Без труни поховали", — схлипує білява сусідка Деркача.

А перекличка триває.

"Покидайло Євмен", — як пташка зранена, б'ється об брудні шиби класу голос старости. Він знає: Євмена за партою нема. Та Яшка Стеценко, Євменів товариш, похапцем каже, що Євмен прийде. Трохи запізниться, пішов до батька на пошту. І як відлуння в голодних оченятах: "Євмен прийде".

"Онопрієнко Пилип", — далі веде перекличку класу Карпо. І знову мовчанка. Тиша затягується. "Вчора помер. Як зі школи верталися. Ми з ним сіли на загату перепочити: я встала, а він — ні. Кажу, завтра принесу йому маторженика, мама обіцяла з висівок та трав напекти, шарпаю, а в Пилипка очі відкриті", — поривається стати з-за парти Настунька Сосна. А де ніжки не слухаються. Голодна дуже Настуня. Плаче тихо-тихо.

"Євлампій Красножон штурхав мене, що відтепер читанка буде на трьох, як до Пилинової смерті: мені, йому і Насті. Але через три дні, коли я знову робив перекличку в класі, Настуня сказала: Євлампій помер дорогою до школи. Тепер та читанка зосталася на нас двох", — згадує Карпо Гулак, староста класу. Він вижив у ті страшні часи 32 — 33-го. Став учителем. Аби розказати дітям правду про Ялешку Плакиду. Її "сонечком" називали. Була білява й синьоока, з ямочками на щоках, все у вишиванці до школи ходила.